

گام دوم انقلاب، جوانگرایی و مدارس حکمرانی^۱

دکتر غلامرضا سلیمی^۲

نوشتار حاضر جایگاه گام دوم انقلاب^۳ در فرآیند پنج مرحله‌ای تکامل انقلاب اسلامی را مشخص ساخته، و به چگونگی نقش آفرینی جوانان در این گام می‌پردازد.

▪ در گام دوم با تکامل و تدام انقلابیگری، نظام سازی و تعالی دولت اسلامی؛ شاهد اوج گیری جامعه‌پردازی و تمدن سازی اسلامی خواهیم بود.

مقام معظم رهبری برای تبیین فرآیند تحول و تکامل انقلاب اسلامی پنج مرحله را برشمرده‌اند:

۱. انقلاب اسلامی

۲. نظام اسلامی

۳. دولت اسلامی

۴. جامعه اسلامی

۵. تمدن نوین و بین الملل اسلامی

شهرتگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

¹ School of governance

^۲ عضو هیأت علمی دانشگاه عالی دفاع ملی و معاون پژوهشی مدرسه حکمرانی شهید بهشتی

^۳ بر اساس فرازهایی که رهبر معظم انقلاب در بیانیه گام دوم به آن اشاره کردند، چهل سال ابتدایی انقلاب، گام اول و چهل سال بعدی، گام دوم نام گذاری شده است.

مرحله‌ی اول، انقلاب اسلامی است که با برداشته شدن سد سیاسی رژیم شاهنشاهی در بیست و دوم بهمن پنجاه و هفت زمینه‌ی تداوم انقلاب در سایر عرصه‌ها بوجود آمد. عمل انقلابی فرایندی است مداوم که می‌بایست باید در تمام مراحل مدنظر قرار گیرد.

در مرحله دوم یعنی نظام‌سازی اسلامی، چارچوب اصلی نظام در قانون اساسی تصویب شد. نهادهای حکومتی و اجتماعی مانند سپاه پاسداران، بسیج مستضعفین، شورای نگهبان و... شکل گرفتند و ساختار اصلی حکومت طرح ریزی شد. نظام‌سازی علمی و جنبش نرم‌افزاری از الزامات تحقق این مرحله است.

مرحله سوم تعالی دولت اسلامی است. دولت تراز اسلامی در عصر غیبت به طور کامل محقق نشده است دولت سازی اسلامی از سویی با تربیت و توانمندسازی حکمرانان انقلاب اسلامی و از دیگر سو با طراحی ساختارها، فرآیندها و نهادهای متناسب با نظریه‌ی نظام انقلابی محقق خواهد شد.

مدارس حکمرانی با انتقال تجارب، دانش و مهارت‌ها به جوانان آنان را آماده پذیرش مسئولیت می‌کنند.

خطاب اصلی بیانیه گام دوم ملت ایران و به خصوص جوانان هستند. در این بیانیه چهل بار کلمه جوان تکرار شده است. مقام معظم رهبری تشکیل دولت جوان حزب الهی را علاج مشکلات کشور می‌دانند. این اعتماد مبتنی بر سیره و متکی بر تجربه است. حضرت رسول (ص) در اواخر عمر شریف شان، «اسامه بن زید» که جوانی حدوداً بیست ساله بود را فرمانده سپاه مقابله با روم می‌نمایند. حضرت امام (ره) نیز به جوانان اعتماد کردند و مسئولیت اداره‌ی کشور و جنگ را به جوانان سپردند. در حکومت حضرت ولی عصر نیز

جوانان جایگاه ویژه‌ای دارند «یاران حضرت مهدی جوانانی هستند که در میان‌شان پیری وجود ندارد مگر اندکی»^۱

رهبر معظم انقلاب در بیانیه گام دوم میفرماید: «عزیزان! نادانسته‌ها را جز با تجربه‌ی خود یا گوش سپردن به تجربه‌ی دیگران نمیتوان دانست. بسیاری از آنچه را ما دیده و آزموده‌ایم، نسل شما هنوز نیازموده و ندیده است. ما دیده‌ایم و شما خواهید دید. برای برداشتن گامهای استوار در آینده، باید گذشته را درست شناخت و از تجربه‌ها درس گرفت؛ اگر از این راهبرد غفلت شود،... آینده مورد تهدیدهای ناشناخته قرار خواهد گرفت».

این فراز راهبردی اساسی است که ایشان در بیانیه مشخص کردند. جوانان که کارگزاران و حکمرانان آینده هستند باید از تجربه‌ی نسل اول و دوم انقلاب استفاده کنند. در مدارس حکمرانی تجربیات نظام نظریه‌مند شده به نسل جوان انتقال پیدا می‌کند شود تا جوانان بتوانند در مسئولیت‌ها به درستی نقش آفرینی کنند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

^۱ شبابٌ لا كهولٌ فيهم إلا مثل كحل العين و الملح في الزاد و أقل الزاد، الملح الغيبه، طوسي، ص ۴۷۶